

**“СҮРЬЕЭ БОЛОН ЯМ ӨВЧНИЙ ХЯНАЛТ” ТӨСЛИЙН ХАМТАРСАН
ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ АНХДУГААР ХУРЛААС ХОЙШ ХУГАЦААНД ХИЙСЭН
АЖИЛ, ШИЙДВЭРИЙН БИЕЛЭЛТ**

2022 оны 11 сарын 7

Хамтарсан зохицуулах хороо (ХЗХ)-ны анхдугаар хурлыг 2021 оны 11-р сарын 17-ны өдөр онлайн хэлбэрээр зохион байгуулсан ба энэхүү хурлын шийдвэрийн хэрэгжилтийг гаргаж байна. Үүнд:

Хурлын шийдвэрийн хэрэгжилт

Хурлын шийдвэр	Шийдвэрийн хэрэгжилт
1. Төслийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө болон Төслийн загварын матриц дээр хэрэгжилт хойшлогдсон үйл ажиллагааны хугацаанд өөрчлөлт оруулан ХӨСҮТ болон МЭХ-ийн баг саналаа 12 сарын 6-нд төслийн удирдагчид ирүүлж дахин хэлэлцүүлэх	2021 оны 12 сарын 6-нд төслийн захирал, дэд захирлууд болон төслийн менежерүүдийн бүрэлдхүүнтэй уулзалт зохион байгуулсан ба уулзалтад ХӨСҮТ болон МЭХ-ийн судалгааны баг төслийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд оруулах саналаа танилцуулсан. Уг уулзалтаар төслийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний өөрчлөлтийг дахин хэлэлцэж 4 үр дүнгийн хүрээнд төлөвлөсөн 54 үйл ажиллагааны 26 (48%)-г хэрэгжилтийн 5 жилийн дотор гүйцэтгэхээр санал оруулсан. Харин Төслийн матрицид өөрчлөлт оруулахгүй байхаар тогтов. Саналыг холбогдох байгууллагуудад хүргүүлсэн.
2. Тоног төхөөрөмжийн ханган нийлүүлэлт Улсын онцгой комисс-д мэдээлэн татан авах болон сургалтуудыг цахим хэлбэрээр зохион байгуулах боломжийг судлах	-Ханган нийлүүлэлт Өнгөрсөн 1 жилийн хугацаанд LAMP шинжилгээний Ink-Jet принтер, IGRA шинжилгээний QIAreacn төхөөрөмж, M.Bovis өсгөвөрлөх урвалж оношлуур , лабораторийн хэрэгслүүд гэх мэт 317,3 сая төгрөгийн төхөөрөмж, урвалж оношлуурыг хүлээж авч төслийн үйл ажиллагаанд хэрэглэж байна. -Хилийн чанд дахь сургалт Япон улсын сүрьеэ судлалын хүрээлэнд 1 мэргэжилтэн 1 сарын хугацаанд суралцаж Бүрэн геномын дараалал тогтоох шинжилгээний аргад суралцсан. -Цахим сургалт ХӨСҮТ-ийн Сүрьеэгийн лавлах лабораторийн эмч мэргэжилтэнүүд “Шингэн тэжээлт орчинд

		сүрьеэгийн эсрэг шинэ эмүүдэд мэдрэг чанар тодорхойлох шинжилгээний аргад суралцаж тусламж үйлчилгээнд хэрэглэж эхлээд байна. -Ажлын байран дахь сургалт Далд сүрьеэг илрүүлэх IGRA шинжилгээний QIA reach QFT аргыг шинжилгээнд хэрэглэх сургалтыг профессор Сатоши Митарай зохион байгуулж ХӨСҮТ-ийн сүрьеэгийн лавлах лабораторийн эмч мэргэжилтэнгүүдийг хамрууллаа. Гэсэн хэдий ч Хилийн гаднах сургалт анд төлөвлөсөн мэргэжилтэнгүүд бүрэн хамрагдаж чадаагүй байсаар байна.
3. Байгууллага төслийн ажиллагааны хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх	бүр үйл	Техникийн туслалцаа үзүүлэхээр: -Ахлах зөвлөх, профессор Т.Кимура профессор 2 удаа -профессор Я.Сузуки профессор 1 удаа - доктор Жарандолоо 2 удаа Монголд ирж МЭХ дээр ажилласан ба - С.Митарай 1 удаа ирж ХӨСҮТ дээр ажилласан. -Төслийн зохицуулагч Тоширо Сато 2022 оны 3 сараас эхлэн Монголд томилогдон тогтвортой ажиллаж ирсэн нь төслийн үйл ажиллагааны хэрэгжилтэд сайнаар нөлөөлж байна. -Байгууллага бүр оны эхнээс төслийн ажлын төлөвлөгөө гаргаж үйл ажиллагааг эрчимжүүлж,багийн уулзалтуудыг 4 удаа, Судалгааны уулзалт цахим хэлбэрээр 5 удаа зохион байгуулж техникийн дэмжлэг авч ажилласан байна. - M.bovis ба B.mallei халдварын эрсдлийн үнэлгээний аргачлалыг боловсруулж ХӨСҮТ-ийн эрдмийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлж үнэлгээний аргачлалыг батлуулан улмаар ЭМЯ-ны Ёсзүйн хорооноос үнэлгээ явуулах ёсзүйн зөвшөөрөл авч үнэлгээ хийхэд бэлэн болгосон. -“Сүрьеэгийн лабораторийн оношилгоог сайжруулах зорилгоор нэвтрүүлэх шинэ арга, технологийн гүйцэтгэлийг үнэлэх” нь сэдэвт судалгааны аргачлалыг ХӨСҮТ-ийн Эрдмийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлж батлуулан, ЭМЯ-ны Ёсзүйн хяналтын хорооноос Судалгаа явуулах зөвшөөрөл авсан. Энэхүү судалгааны хүрээнд 1. Судалгааны хүрээнд LAMP аргыг ашиглан <i>M.bovis</i>-ийн халдварыг илрүүлж, уламжлалт аргуудтай харьцуулан судлах

	2. Сүрьеэгийн эсрэг шинэ эмүүд (Бедакулин, Деламамид, Линезолид, Моксифлоксацин)-д мэдрэг чанар тодорхойлох 3. Сүрьеэгийн далд халдвар илрүүлэх QIAreach QFT болон QFT-Plus оношлуурыг харьцуулан үнэлэх 3 үндсэн судалгааг явуулах ба Төслийн 4 хүрэх үр дүнд хүрэхийг бид зорьж байна. ХӨСҮТ-д өдөр тутмын тандалтаар тандалтаар ялгасан 200 өсгөвөрт MTBC оношлуурыг ашиглан сүрьеэгийн микобактерийн төрлийг ялган дүйх 90,5 хувьд M.tuberculosis хүний төрлийн микобактери илэрч M.bovis буу үхрийн төрлийн микоактери одоогоор ялгагдаагүй байна. Эхний 3 улирлын байдлаар Сүрьеэгийн лавлах лаборатори 187 хүнд эмэнд тэсвэртэй сүрьеэ илрүүлсэн байна. <u>Мал эмнэлгийн хүрээлэн</u> Ям илрүүлэх зорилгоор: -2021-2022 онд санамсаргүй түүврийн аргаар 9 аймгийн 1823 малд ийлдэс судлалын шинжилгээ хийхэд шинжлэхэд Хавсран холбох урвал(CFT) 77(4.22%) халдвартай илэрсэн бол -Эрсдэлд суурилсантадалтаар дан тоогоор 7 аймаг, Улаанбаатар хотын 1477 малын ийлдсийг шинжлэхэд 82(5.5%) нь Хавсран холбох урвалаар халдвартай болох нь тогтоогдсон. - Малын сүрьеэ илрүүлэх зорилгоор 2022 оны эхний 3 улирлын байдлаар 5 аймгийн 20 сумын 404 малаас цуглуулсан ийлдсэнд 4 төрлийн шинжилгээ хийхэд PPD_B эерэг 23, PPD_A эерэг-1, РНА-L эерэг 11 илэрсэн байна. -Эмээлт болон Налайхын захаас 185 малын сорьц цуглуулж шинжилсэн байна. -булчирхайн грануллом үүссэн 65 сорьцонд сүрьеэ илрүүлэх зорилгоор нянсудлалын шинжилгээ хийхэд 2 өсгөвөр ялгагдса ба полимерадын гинжин урвалаар батлагдаагүй сөрөг гарсан. - B. mallei халдварын эрсдэлийн үнэлгээгээр 5 аймгийн 20 сумын 97 малчдыг асуумж судалгаанд хамруулсан бөгөөд үнэлгээ үргэлжилж байна.
4. Төслийн ажиллагааны төлөвлөгөө	үйл болон Төслийн захирлуудын уулзалтаар дэмжигдсэн төслийн үйл ажиллагааны хүрээнд төлөвлөсөн 54 үйл ажиллагааны 26 (48%)-г хэрэгжилтийн 5 жилийн дотор

төслийн загварын матрицад оруулсан өөрчлөлтийг хамтран хэлэлцсэний дараа Монгол талын саналыг Японы талд хүргүүлэх	гүйцэтгэхээр оруулсан саналыг Монгол , Японы тал хэлэлцэж өөрчлөлтийг дэмжин баталсан. Төслийн матрицид өөрчлөлт ороогүй, эхний байдлаар үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж байна.
--	---

Хурлын шийдвэрийн хэрэгжилтийг гаргасан: Б.Буянхишиг, Төслийн орон нутгийн үндсэн судлаач, ХӨСҮТ-ийн СТСА-ны зөвлөх